

EXPRESSYIA

BATALII WYGRANEY

NAIASNIEYSZEGO

C A R A J. M.

Nád Rzeka Pronią pod Lesznem Páná Será-
finowiczá, mil dwie od Propoyšká.

ROK V PANSKIEGO 1708. 9. Dniá Pázdźiernika.

NAprzod General Lewenauft po długiey swoiey státywie
w Czerei, gdy otrzymał ordynáns Krolá Szwedzkiego
aby czym prędzey spieszyl do konjunkcyi: z onym má-
sierował naprzod na Szklów, ze Szklowá dáley swoy Marsz
prowadził ku Propoyšku, CAR zaś I. Mość dowiedziawszy się
z Xiążęciem I. M. Mężykiem: wzięwszy Káwaleryi Tyśięcy
Dziewięć, w Tropy za nim szli, ktorzy uszykowawszy się nád
Rzeką Pronią pod Lesznem, ordynował kilká Tyśięcy Káwá-
leryi podkáć Marsz Moskiewski w Borze, ále nie długo támbá-
wiał za nástąpieniem Káwaleryi Moskiewskiej rezolutnie sta-
wiałecy, reiteradę uczynili do swoich Szyków. Káwalerya zaś
Moskiewska awánsowała zwyczajnym orderem. Vderzyli się o
godzinie wrorev z południá, bijąc się równymi szczęścié przez
kilká godzin. Tandem w pol BATALIJ przybył General Baver z
trzema Regimentami Káwaleryi *instantane* awansuiac, y tak
BOG poszczęścił że przelamali. Bo przelomawszy Szwedzkie
szyki, naprzod Piechotá Szwedzka kroku nie ustąpiwszy, w szy-
ku poległa ná plácu; że tylko Chorągwie wetchnione zostały.
Káwaleryi Szwedzkiej lubo siła ná Plácu poległo, resztę ich
sálwowała noc ciemna, y tak się zámieszali, że w nocy nay-
dowali miedzy sobą Szwedów Moskwá, i szpadami kłoli, á gdy
Woyisko Moskiewskie Plác otrzymało, y cały Oboz Szwedzki,
názájutrz Tabory Szwedzkie zabrali. Sam zaś General Le-
venhauft, będąc w rękę postrzelony, resztę Káwaleryi postrze-
láncy zebrawszy, názájutrz umykał do Propoyšká. Gonił go
General

General Fluk, napędziwszy w Pröpoysko, wziął go Avánfować
ktory stojąc przy Cerkwi w Rynku, tam się chciał opponować;
a gdy nie mógł wytrzymać, do Akordu mieli się, *tandem* po-
stał Iego Mość Pan General Fluk Pułkowniká jednego do A-
kordu, y dwieście Gránátyerow, supponując że z działami A-
kord, gdy przyiacháli do nich, nie czyniąc Akordu, poczęli
strzelać, gdzie dwóch Gránátyerow zabito kilkunastu postrze-
lono, General Fluk *instantanee* począł awanfować, żadnego
więcey nie dając kwáteru, ktorzy nie wytrzymawszy w ucie-
czkę się udali, w Rzekę tłumem się rzucili w Sosz, tam nad Rze-
ką Dziewięć set ich ubito, utonęło nie mało. Samego Gene-
rała Lewenauftá w poł postrzelono w Rzece powtornie, bár-
zo tedy z niewielką kwotą przepłynawszy, uciekał do Krolá
Szwedzkiego, nad dwa Tyśiacá z sobą nie miał, y to z ra-
nionemi. Z tamtey tedy strony Rzeki, potkał go Fazman
Moskiewski Bregádyer z Regimenté swoim jednym, uderzy-
wszy na niego z pięć set ludzi utracił; z Resztą ludzi uciekał
do Krolá Szwedzkiego, ktory się naydował o mil pietnaście, w
pogoń za nim Fazmán szedł.

Woyská wśzystkiego Szwedzkiego przy Generale Leven-
haufcie było: Dziewięć Regimentow Piezych, siedm Re-
gimentow Káwáleryi, y Szkwadronow trzy, wśzystkiego się
Woyská rachowało Tyśięcy szesnastie *effectivé*, żywcem wzięto
dwa Tyśięć, siedm set, o prócz Pułkownikow, Officierow, co
po tym *separatim* wypisze się. Codziennie jednak po stu, po
dwieście Nicwolniká do Obozu Moskiewskiego prowadzono
z błot, lasow. General Sztakierberk na placu zginął. Pulko-
wnik Rozen wzięty, Chorągwi wzięto czterdzieści y siedm Pie-
zych, Kornetow dzieść osobliwie po lasach jeszcze znáydo-
wano. Armaty dostało się sztuk szesnastie, Wozow ośm tyśię-
cy, cztery tyśięce kowanych po koni cztery, po sześć, w tych
Wozach na trzy Miesiące prowiantow było, dla całego Wo-
yska Szwedzkiego, chlebowego y pieniężnego Ammunicyi wię-
cey jeszcze było; Prochow y kul, co gdyby sukurs przyzedł,
pewnie przez dwa Miesiące mogliby się tę Ammunicyá bronić.
Bydlá sztuk cztery tyśięce wzięto, to wśzystko z Xięstwá Zimu-
dzkiego, Kurlándyi wybrane wozy y prowianty były. Polika
tylko jedná Chorągiew była y to Wołoska, Pána Budego fa-
mego Rotmistrzá wzięto, ludzie pouciekáli. Teyże Batalij
wzięto Iego Mości Pána Podberefkiego, Syna Iego, Mści Pána
Már-

Marszałka Vpickiego, który w Szwedzkim Woysku służył, na trzeci dzień Batalij Chłopi tameczni co niemiara Szwedów przyprowadzali do CARA Iego Mości z Łasą, za każdego Szweda CAR Iego Mość chłopom kazał dawać po pięć Rublow, na Szwedach barwy nowe były, ktorymi sześć Regimentów CAR Iego Mość w Szwedzką ubrał barwę y w wszelkim munderunku Szwedzkim: inne zaś *cesserunt in pradam*.

Tę tedy Wiktoryą *non Nomini suo*, lubo sam CAR I. Mśc odważnie stawał, swoich ludzi animując w Batałii z Xiążęciem Iego Mością Męzykiem, y Generalami, ale Boskiemu to przypisawszy dziełu, że *dextera Domini fecit virtutem*, bo nie było więcej Moskwy nad dwanaście Tyśięcy, zginęło na placu Tyśięć pięć set, postrzelonych dwa Tyśięć siedm set, innych Officierów registr się nadeszło. Generała Baura z karczczą postrzelono, nos y głowę mu w pol wyrwało, temu nie tuszając życia. Xiążęcia I. M. Darmstadtada także z karczczą w ręce lewą, ktorą upilować musza. Generała Alartá syn na placu zginął.

Tę gdy P A N B O G dał Wiktoryą, y druga zaraz komunikie, co pod Bychowem otrzymano: Tam P. Chmără we dwudziestu Chorągwi przypadłszy pod Bychow, na nie spodzianych trafiwszy Kozaków rozgromił onych, ze czterysta wyciął, y sam się reiterował, do Bychowa o pułtory mile, *cannens triumphum* będąc ubeśpieczony, tą wiktoryą: Kozacy dowiedziawszy się że tu rozkoczował o pułtory mile, z Bychowa wyszli, piechotę Moskiewską pokonawszy, napadli w nocy na P. Chmără, gdzie na sześć set trupą położyli, sto ośmdzieciąt żywcem wzięto, y Chorągwi cztery, sam Chmără ledwie się ucieczką salwował.

Krol Szwedzki już był o mil dwie od Stárodubá; ale po wzięwszy wiadomość o przegranej Lewenauftá, reiterował się na zad mil siedm do Poczopowá, tamże na koso onego, Woyska CARA Iego Mości stois, tylko o milę, o pułtory mile, iako to Iego Mość Pan Szeremet ze wszystkimi Piechotami frót trzyma. Iego Mość Pan Gole Felt Marszałek, także z Káwaleriá. Iego Mość Pan General Infant z siedmiu Tyśięcy w Stárodubie samym stoi. Iego Mość Pan Mázepá za Stárodubem we dwudziestu Tyśięcy Kozaków y Drágonicy stoi, dosyć że się wynikać ludziom Szwedzkim nie dają, ani furazu żadnego nie pozwalają. Głód wielki y chorobá, nie ma więcej Krol Szwedzki Woyska nad dwadzieścia cztery Tyśięce, z ktorych sześć

Tysięcy jest bardo chorych, co ich jeden tylko cień, nawet Officierowie Szwedzcy do Wojtka Moskiewskiego uciekają, u których w kieszonkach náydują żyto prażone, co miasto chleba iedli.

Tym traktem którym Krol Szwedzki maszyerował do Starodubá, to ná mil dzieścię puszcza zaśieczono, co nie podobna przy takich błotách, lasách, aby ná zad támtedy był powrot; cále podobno tam dokonała refectę Woyska Szwedzkiego *partim Armis, partim fame*, y przypisá onym:

Ultima fata tui discas nunc Suecia belli.

KOMPVT Regimentow Szwedzkich,
Piesznych y Konnych, pod kommendą I. Mśc
Pána Generalá Levenhaufťá będących.

Regimentá Konce
Ráytárskie.

Putkowniká Rozená.

Pulkownik Birkusáná.

Pułkownika Enszeltá.

Drágonic.

Generál Majorá Szlypenbá-
cha.

Pulkowniká Veneršztelá.

Pulkowniká Szretyerfeltá.

Szwadrony.

Oberszterleynántá Brántá.

Oberszterlecytnánta Szkiecená

Oberszterleytnántá Cegienfa.

Piechotne.

Generali Levenhaufstá.

Generál és Major Sztákiel-
berka.

Nirolá.

Wangiela.

Grassa de la Gardia..

Puškovníká Bánirá.

Pułkownik Fitingof.

Batálionow.

Pułkowniká Wadenfelta.

Pułkowniká Leoná.

Pułkowniká Sákiena.

